

Súd:	Najvyšší súd SR
Spisová značka:	8ECdo/6/2017
Identifikačné číslo spisu:	1407211475
Dátum vydania rozhodnutia:	25.09.2017
Meno a priezvisko:	JUDr. Oľga Trnková
Funkcia:	sudca
ECLI:	ECLI:SK:NSSR:2017:1407211475.1

UZNESENIE

Najvyšší súd Slovenskej republiky v exekučnej veci oprávneného Stavebného bytového družstva Bratislava IV, so sídlom v Bratislave, Polianky 9, IČO 00 169 731, zastúpeného advokátom JUDr. Jozefom Drvárom, so sídlom v Bratislave, Belinského 16, proti povinnej Ing. P. N., bývajúcej v A., zastúpenej advokátom Mgr. Martinom Gavuliakom, so sídlom v Bratislave, Kašmírska 7, o vymoženie uloženej povinnosti zaplatiť 381,13 € s príslušenstvom, vedenej na Okresnom súde Bratislava IV pod sp.zn. 57Er/1615/2007, o dovolaní povinnej proti uzneseniu Krajského súdu v Bratislave z 20. júna 2013 sp.zn. 20CoE/117/2012, takto

rozhodol:

Dovolanie o d m i e t a.

Oprávnený má nárok na náhradu trov dovolacieho konania.

Odôvodnenie

1. Okresný súd Bratislava IV uznesením z 29. februára 2012 č.k. 57Er/1615/2007-61 zamietol námietky povinnej proti exekúcii (bod I.), čiastočne zastavil exekúciu čo do istiny 381,13 € s príslušenstvom, trov konania vo veci samej 47,67 € a trov oprávneného v exekučnom konaní 16,60 € (bod II.), exekúciu vyhlásil za neprípustnú v časti trov právneho zastúpenia v exekúcii ku dňu podania návrhu na začatie exekúcie, čo do sumy 53,34 € a v tejto časti exekúciu čiastočne zastavil (bod III.).

2. Krajský súd v Bratislave na odvolanie povinnej (v bode II. a III. výroku) uznesením z 20. júna 2013 sp.zn. 20CoE/117/2012 uznesenie súdu prvej inštancie v napadnutej časti potvrdil.

3. Proti uvedenému rozhodnutiu odvolacieho súdu podala povinná dovolanie z 29. novembra 2013, prípustnosť ktorého vyvodzovala z ustanovení § 237 písm. f/, § 241 písm. b/ a c/ zákona č. 99/1963 Zb. Občiansky súdny poriadok (ďalej len „OSP“). Mala za to, že súd nesprávne posúdil „vznik samej skutkovej podstaty exekúcie“, a preto je rozhodnutie aj nesprávne odôvodnené.

4. Oprávnený vo vyjadrení k dovolaniu ho žiadal odmietnuť ako neprípustné.

5. Najvyšší súd Slovenskej republiky ako súd dovolací preskúmal vec a dospel k záveru, že dovolanie povinnej treba odmietnuť, pretože nie je procesne prípustné.

6. Podľa prechodného ustanovenia § 470 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z.z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“), ktorý nadobudol účinnosť 1. júla 2016, ak nie je ustanovené inak, platí tento zákon aj na konania začaté pred dňom nadobudnutia jeho účinnosti. Podľa § 470 ods. 2 veta prvá CSP (ale) právne účinky úkonov, ktoré v konaní nastali pred dňom nadobudnutia účinnosti tohto zákona, zostávajú zachované.

7. Zohľadňujúc vzájomnú súvislosť ustanovení § 470 ods. 1 CSP a § 470 ods. 2 CSP dovolací súd konštatuje, že nová právna úprava vychádza síce z princípu okamžitej aplikability procesnoprávných noriem (viď § 470 ods. 1 CSP), rešpektuje ale procesný účinok dovolaní podaných do 30. júna 2016, ktorý zostal zachovaný aj po 30. júni 2016 (viď § 470 ods. 2 CSP). V dôsledku toho platí, že ustanovenia novej, od 1. júla 2016 účinnej právnej úpravy o dovolaní a dovolacom konaní, sa v prípade týchto dovolaní nemôže uplatniť v plnom rozsahu hneď od uvedeného dňa v celej šírke a so všetkými dôsledkami. Úplná aplikabilita týchto ustanovení novej právnej úpravy sa uplatní až pri dovolaniach podaných od uvedeného dňa. Opačný záver by bol porušením právnej istoty a legitímnych očakávaní strán, lebo ten, kto konal na základe dôvery v platný a účinný zákon, nemôže byť vo svojej dôvere k nemu sklamaný (viď tiež závery prijaté v rozhodnutí Ústavného súdu Slovenskej republiky sp.zn. PL. ÚS 36/1995).

8. Právo na súdnu ochranu nie je absolútne a v záujme zaistenia právnej istoty a riadneho výkonu spravodlivosti podlieha určitým obmedzeniam. Toto právo, súčasťou ktorého je bezpochyby tiež právo domôcť sa na opravnom súde nápravy chýb a nedostatkov v konaní a rozhodovaní súdu nižšieho stupňa, sa v občianskoprávnom konaní zaručuje len vtedy, ak sú splnené všetky procesné podmienky, za splnenia ktorých občianskoprávny súd môže konať a rozhodnúť o veci samej. Platí to pre všetky štádiá konania pred občianskoprávnym súdom, vrátane dovolacieho konania (I. ÚS 4/2011).

9. Dovolanie malo do 30. júna 2016 v systéme opravných prostriedkov v občianskom súdnom konaní osobitné postavenie. Išlo o mimoriadny opravný prostriedok, ktorým bolo možné - iba v prípadoch Občianskym súdnym poriadkom výslovne stanovených - napadnúť rozhodnutie odvolacieho súdu, ktoré už nadobudlo právoplatnosť. Najvyšší súd vo svojich rozhodnutiach túto osobitosť dovolania často vysvetľoval konštatovaním, že dovolanie nebolo „ďalším odvolaním“ a dovolací súd nebol treťou inšinciou, v ktorej bolo možné preskúmať akékoľvek rozhodnutie (viď napríklad rozhodnutia najvyššieho súdu sp.zn. 1 Cdo 113/2012, 2 Cdo 132/2013, 3 Cdo 18/2013, 4 Cdo 280/2013, 5 Cdo 275/2013, 6 Cdo 107/2012 a 7 Cdo/92/2012).

10. Z relevantnej judikatúry Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESLP“) vyplýva, že systém opravných prostriedkov zakotvený v právnom poriadku zmluvnej strany Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „Dohovor“) musí byť nevyhnutne v súlade s požiadavkami čl. 6 Dohovoru. Vo všeobecnosti pre použitie mimoriadnych opravných prostriedkov platí, že sú prípustné iba vo výnimočných prípadoch. ESLP v rámci svojej rozhodovacej praxe už viackrát vyslovil nezlučiteľnosť mimoriadneho opravného prostriedku s princípom právnej istoty, a konštatoval porušenie čl. 6 ods. 1 Dohovoru vtedy, keď k nariadeniu opätovného preskúmania veci došlo (len) z dôvodu existencie odlišného právneho posúdenia veci (porovnaj *Roseltrans proti Rusku*, rozsudok z roku 2005). Vo veci *Abdullayev proti Rusku* (rozsudok z roku 2010) ESLP zdôraznil, že v záujme právnej istoty zahrnutej v čl. 6 Dohovoru by právoplatné rozsudky mali vo všeobecnosti zostať „nedotknuté“. K ich zrušeniu by preto malo dochádzať iba pre účely nápravy zásadných, hrubých a podstatných väd. Podľa názoru ESLP v žiadnom prípade však za takú vadu nemožno označiť skutočnosť, že na predmet konania existujú dva odlišné právne názory [viď napríklad *Sutyazhnik proti Rusku* (rozsudok z roku 2009) alebo *Bulgakova proti Rusku* (rozsudok z roku 2007)]. Princíp právnej istoty tu môže ustúpiť iba výnimočne, a to za účelom zaistenia opravy základných väd alebo justičných omylov (pozri *Ryabykh proti Rusku*,

rozsudok z roku 2003) a napravenia „väd najzákladnejšej dôležitosti pre súdny systém“, ale nie z dôvodu právnej čistoty (pozri Sutyazhnik proti Rusku, rozsudok z roku 2009).

11. Pri uplatnení tézy vyplývajúcej z rozhodnutí ESLP, podľa ktorej rozhodnutia súdov predstavujúce res iudicata „majú zostať nedotknuté“, treba na prípady možnosti prelomenia záväznosti a nezmeniteľnosti právoplatných rozhodnutí hľadiť ako na výnimky z tejto zásady. Aj Občiansky súdny poriadok takto upravoval podmienky prípustnosti dovolania a prípady, v ktorých bolo možné právoplatné rozhodnutie napadnúť dovolaním, považoval len za výnimku zo zásady jeho záväznosti a nezmeniteľnosti. Právnu úpravu, ktorá stanovovala podmienky, za ktorých sa mohla táto výnimka uplatniť, nebolo možné v žiadnom prípade vykladať rozširujúco; namieste tu bol skôr reštriktívny výklad.

12. Majúc na zreteli vyššie uvedené, dovolací súd posúdil prípustnosť dovolania povinnej ešte podľa ustanovení OSP, účinných v čase podania dovolania. Na odôvodnenie tohto svojho záveru dovolací súd stručne (451 ods. 3 CSP) uvádza nasledovné:

13. Podľa právneho stavu účinného do 30. júna 2016 bolo dovolaním možné napadnúť právoplatné rozhodnutia odvolacieho súdu, pokiaľ to zákon pripúšťal (§ 236 ods. 1 OSP).

14. Podmienky prípustnosti dovolania proti uzneseniu odvolacieho súdu boli upravené v ustanovení § 239 OSP a § 237 OSP.

15. V preskúmvanej veci smeruje dovolanie proti uzneseniu. Dovolanie proti uzneseniu bolo prípustné, ak ním bolo napadnuté zmeňujúce uznesenie odvolacieho súdu [§ 239 ods. 1 písm. a) OSP] alebo ak odvolací súd rozhodoval vo veci postúpenia návrhu Súdnemu dvoru Európskych spoločností na zaujatie stanoviska [§ 239 ods. 1 písm. b) OSP]. Podľa § 239 ods. 2 OSP bolo dovolanie prípustné tiež proti uzneseniu odvolacieho súdu, ktorým bolo potvrdené uznesenie súdu prvého stupňa, ak a) odvolací súd vyslovil vo svojom potvrdzujúcom uznesení, že je dovolanie prípustné, pretože ide o rozhodnutie po právnej stránke zásadného významu, b) išlo o uznesenie o priznaní (nepriznaní) účinkov cudziemu rozhodnutiu na území Slovenskej republiky.

16. Dovolanie povinnej, ktoré smeruje proti potvrdzujúcemu uzneseniu odvolacieho súdu nevykazuje znaky ani jedného z uznesení uvedených v ustanoveniach vymenovaných vyššie. Prípustnosť dovolania preto z ustanovenia § 239 OSP vyvodiť nemožno.

17. V súlade s ustanovením § 242 ods. 1 OSP, ktoré ukladalo dovolaciemu súdu povinnosť prihliadnuť vždy na prípadnú procesnú vadu uvedenú v § 237 OSP, neobmedzil sa dovolací súd len na skúmanie prípustnosti dovolania podľa § 239 OSP, ale sa zaoberal aj otázkou, či dovolanie nebolo prípustné podľa § 237 OSP. Uvedené zákonné ustanovenie pripúšťalo dovolanie proti každému rozhodnutiu odvolacieho súdu (rozsudku či uzneseniu), ak konanie, v ktorom bolo vydané, bolo postihnuté niektorou z procesných väd vymenovaných v písmenách a) až g) tohto ustanovenia (išlo tu o nedostatok právomoci súdov, spôsobilosti účastníka, zastúpenia procesne nespôsobilého účastníka, prekážku vecí právoplatne rozhodnutej alebo už prv začatého konania, ak sa nepodal návrh na začatie konania, hoci podľa zákona bol potrebný, prípad odňatia možnosti účastníkovi konať pred súdom a prípad rozhodovania vylúčeným sudcom alebo nesprávne obsadeným súdom).

18. Dovolateľka procesné vady konania podľa § 237 písm. a) až e) a g) OSP nenamietala a ich existenciu nezistil ani dovolací súd.

19. Povinná zastáva názor, že postupom súdov jej bola odňatá možnosť pred súdom konať. Pod odňatím možnosti pred súdom konať sa v zmysle § 237 písm. f) OSP rozumel procesne nesprávny postup súdu znemožňujúci realizáciu procesných oprávnení strany sporu, ktoré mu poskytoval OSP [v zmysle § 18 OSP mali účastníci v občianskom súdnom konaní rovnaké postavenie a súd bol povinný zabezpečiť im rovnaké možnosti na uplatnenie ich práv - viď napríklad právo účastníka vykonávať procesné úkony vo

formách stanovených zákonom (§ 41 OSP), nazerať do spisu a robiť si z neho výpisy (§ 44 OSP), vyjadriť sa k návrhom na dôkazy a k všetkým vykonaným dôkazom (§ 123 OSP), byť predvolaný na súdne pojednávanie (§ 115 OSP), na to, aby mu bol rozsudok doručený do vlastných rúk (§ 158 ods. 2 OSP)].

20. Dovolateľka síce na vadu konania podľa § 237 písm. f/ OSP poukazovala, žiadnym spôsobom ju však nevymedzila a najvyšší súd ju z konania pred odvolacím súdom nezistil.

21. Namietaná „iná procesná vada“ bola síce relevantný dovolací dôvod (§ 241 ods. 2 písm. b/ OSP), avšak rovnako ako namietané nesprávne právne posúdenie veci (§ 241 ods. 2 písm. c/ OSP) mohla byť však úspešne uplatnená iba v procesne prípustnom dovolaní vid' konštantnú judikatúra najvyššieho súdu sp.zn. 3 Cdo 219/2013, 3 Cdo 888/2015, 4 Cdo 34/2011, 5 Cdo 149/2010, 6 Cdo 134/2010, 6 Cdo 60/2012, 7 Cdo 86/2012 a 7 Cdo 36/2011.

22. Právnym posúdením veci súdom (aplikáciou hmotnoprávneho alebo procesného predpisu na zistený skutkový stav) sa vo všeobecnosti strane sporového konania neodníma možnosť uplatnenia jej procesných práv v zmysle citovaného ustanovenia. To platí aj v prípade posúdenia opodstatnenosti návrhu na opravu rozhodnutia. Aj tu išlo o právne posúdenie zisteného skutkového stavu, ktorého prípadná nesprávnosť mohla mať za následok vadu podľa § 241 ods. 2 písm. c/ OSP spočívajúcu v nesprávnom právnom posúdení veci, ktorá vada ale prípustnosť dovolania nezakladala podľa § 237 ods. 1 písm. f/ OSP (viď tiež R 54/2012 a viaceré rozhodnutia najvyššieho súdu, napríklad sp.zn. 1 Cdo 62/2010, 2 Cdo 97/2010, 3 Cdo 53/2011, 4 Cdo 68/2011, 5 Cdo 44/2011, 6 Cdo 41/2011, 7 Cdo 26/2010 a 8 ECdo 170/2014).

23. Vzhľadom na uvedené možno uzavrieť, že dovolanie povinnej proti uzneseniu odvolacieho súdu nie je podľa § 239 OSP a ani podľa § 237 OSP prípustné. Preto Najvyšší súd Slovenskej republiky jej dovolanie ako neprípustné odmietol (§ 447 písm. c/ CSP).

24. Rozhodnutie o nároku na náhradu trov dovolacieho konania dovolací súd neodôvodňuje (§ 451 ods. 3 veta druhá CSP).

25. Toto rozhodnutie prijal senát najvyššieho súdu pomerom hlasov 3 : 0.

Poučenie:

Proti tomuto uzneseniu nie je prípustný opravný prostriedok.